

ARTUR BILSKI

Szkoła Podstawowa nr 93 we Wrocławiu

TECHNOLOGIA INFORMACYJNA JAKO NARZĘDZIE OSIĄGANIA CELÓW – KILKA REFLEKSJI NAUCZYCIELA-PRAKTYKA

INFORMATION TECHNOLOGY AS A TOOL TO ACHIEVE GOALS – REMARKS OF A PRACTICING TEACHER

ABSTRAKT: W artykule zaprezentowano uwagi dotyczące nauczania zdalnego w czasie pandemii. Opisano zarówno pozytywne jak i negatywne skutki tej formy pracy z uczniami.

SŁOWA KLUCZOWE: edukacja, internet, nauczanie zdalne

ABSTRACT: This article presents comments on distance learning during the pandemic. It describes both positive and negative effects of this form of work with students.

KEYWORDS: education, internet, distance learning

***

Technologia informacyjna to bardzo pomocne narzędzie, umożliwiające osiągnięcie celów edukacyjnych w szkole. Nowa podstawa programowa podkreśla, że jednym z najważniejszych zadań współczesnej szkoły jest przygotowanie młodzieży do życia w społeczeństwie informacyjnym. Wykorzystanie komputera czy telefonu na lekcjach pozwala nauczycielom skutecznie zrealizować ten cel. Za pomocą tych narzędzi mogą oni stworzyć uczniom warunki do nabywania umiejętności wyszukiwania wiadomości w różnych źródłach informacji i porządkowania znalezionych informacji.

Wykorzystanie technologii informacyjnej w nauczaniu szkolnym jest doskonałą szansą odejścia od encyklopedyzmu. Uczeń, korzystając z internetu, sam może

wyszukać ważne dla siebie informacje. Technologia informacyjna sprawia, że książka przestaje być jedynym źródłem wiedzy. Praca z zasobami internetu jest dla ucznia ciekawsza. Dzięki temu narzędziu uczeń chętniej angażuje się w poszukiwanie informacji, dostrzega wiele problemów, uczy się krytycznej analizy tekstów źródłowych i zdobywa wiedzę, korzystając z różnych materiałów (film, artykuł, ikonografia, relacja na żywo, itd.).

Technologia informacyjna to skuteczne narzędzie do przeprowadzania „żywych lekcji historii”, zwłaszcza w okresie pandemii. W dzisiejszych czasach ze względu na bezpieczeństwo nie możemy zorganizować spotkania w szkole np. z kombatan-tem lub politykiem. Wykorzystanie choćby aplikacji Zoom lub Teams pozwala nam bez problemu połączyć się ze świadkiem historii. Dzięki temu uczniowie za pośrednictwem komputera i internetu mogą spotkać się z ważną postacią, porozmawiać z nią, wysłuchać wspomnień np. z okresu Powstania Warszawskiego.

Czasy pandemii pokazały również, że w nauce pomocne mogą być e-podręczniki. Dzięki nim uczniowie mogą przeanalizować materiał, który nie znajduje się w tradycyjnym podręczniku, ale funkcjonuje „w sieci”. Uczniowie w określonym momencie mogą włączyć materiał filmowy lub wysłuchać nagrania dźwiękowego. Te narzędzia pomagają uczniom poznać historię, zachęcają również do dalszego zdobywania wiedzy.

Dzięki technologii informacyjnej zarówno uczniowie, jak i nauczyciele mają możliwość przekształcania tekstów, tworzenia nowych informacji, rozbudowywania wcześniej przygotowanych treści. W XXI wieku musimy dostosować się do nowych realiów w edukacji. Nie tylko wymogi współczesnej dydaktyki, ale i uczniowie wymagają od nas przeprowadzania interesujących lekcji z wykorzystaniem multimediiów czy metod aktywizujących. Zajęcia, na których stosowany jest wyłącznie podręcznik, są po prostu nudne. Obecnie mamy też elektroniczne książki, a dostęp do nich online pozwala zrezygnować z wizyty w bibliotece. Książka powinna być jednym z wielu narzędzi, które pomagają uczniom zdobywać nową wiedzę. Technologia informacyjna odgrywa ogromną rolę we współczesnej edukacji. W sieci znajdziemy dzisiaj sporo różnorodnych pomocy naukowych, których wykorzystanie podczas lekcji sprawi, że uczniowie chętniej będą uczyć się historii lub wiedzy o społeczeństwie.

Technologia informacyjna stwarza również możliwość korelacji międzyprzedmiotowej. Za pomocą np. aplikacji Teams można o wiele łatwiej niż podczas stacjonarnych lekcji zgromadzić dwie klasy w jednym miejscu, a także dwóch

nauczycieli. W ten sposób podczas jednej godziny lekcyjnej wybrane zagadnienia można przedstawić z różnych punktów widzenia, wykorzystać walory kilku przedmiotów szkolnych, odnieść się do wiedzy zdobywanej na różnych lekcjach.

Nowoczesne technologie są dobrym narzędziem, które warto wykorzystywać w nauczaniu, gdyż pozwalają wykształcić w człowieku umiejętność ciągłego uczenia się, stałego wyszukiwania nowych wiadomości. Odpowiednie wykorzystanie internetu jest moim zdaniem intelektualną pomocą dla każdego młodego oraz dorosłego, rozwija ludzki umysł. Technologia informacyjna, zwłaszcza w okresie pandemii, sprawiła, że komunikacja międzyludzka stała się łatwiejsza. Uczniowie w każdej chwili po lekcjach mogli zgłosić się do nauczyciela i omówić nurtujące ich zagadnienie w dowolnym czasie. Nauczyciel stał się bardziej dostępny dla ucznia. Wykorzystanie nowoczesnych technologii przydatne jest także po powrocie uczniów do zajęć stacjonarnych. Nadal za pośrednictwem aplikacji Teams mogą odsyłać zadania domowe i spotykać się z nauczycielami, aby omówić bieżące problemy lub wydarzenia w otaczającym ich świecie.

Komputer oraz internet sprawiły, że tradycyjne wycieczki, które w czasach pandemii były niemożliwe, można było zastąpić „wirtualnymi”. Były one dostępne i przed pandemią, ale w ostatnim czasie wiele instytucji znacznie rozbudowało swoje możliwości w tym zakresie. Uważam zresztą, że taka forma wycieczek jest doskonałym sposobem pracy z uczniami podczas stacjonarnej nauki w szkole, a także podczas zajęć szkolnego klubu historycznego. Dzisiaj, wykorzystując zasoby internetu na lekcjach, bez problemu możemy pokazać uczniom na przykład piramidy w Gizie czy Muzeum Powstania Warszawskiego. Nie musimy organizować kosztownych wycieczek na przykład do Paryża, aby zobaczyć Luwr czy Pola Elizejskie – wystarczy wyszukać w internecie „wirtualną wycieczkę” po interesującym nas miejscu. Z doświadczenia wiem, że taki sposób „zwiedzania” jest dla uczniów dobrą zachętą do tego, aby po ustąpieniu pandemii mogli i chcieli brać udział w prawdziwych wycieczkach – na przykład do Muzeum Armii Krajowej w Krakowie, aby pogłębić wiedzę o bohaterach II wojny światowej. Wspomniane przeze mnie narzędzie pracy pozytywnie wpływa na stosunek uczniów do miejsc pamięci i muzeów. Takie „wirtualne wyprawy” sprawiają, że uczniowie przestają myśleć o muzeach jako nudnych miejscach, do których wcześniej podróżowali z przymusu.

Lekcje zdalne realizowane w czasie pandemii pokazały, że wielu uczniów otworzyło się na naukę i chętniej niż w formie stacjonarnej angażowali się w proces lekcyjny. Nie bali się swobodnie wypowiadać i z przyjemnością brali udział

w dyskusjach. Wykorzystanie technologii w nauce sprawia, że teksty pisane przez uczniów zawierają mniej błędów ortograficznych (istnieje możliwość wykorzystania edytorów tekstów) niż te, które uczniowie pisali wcześniej w formie papierowej. Ponadto wypracowania, które przesyłali uczniowie w okresie nauki zdalnej, były lepiej przygotowane, a także wzbogacone ilustracjami lub wykresami, które dodawały im wartości.

Jestem świadomy, że wykorzystanie technologii informacyjnej niesie również zagrożenia, jak choćby zanikanie tradycyjnych form przekazywania informacji, cyberprzemoc, niedostatek relacji międzyludzkich itd. Jestem jednak przekonany, że edukacja na miarę XXI wieku musi czerpać jak najwięcej korzyści z wykorzystania tego narzędzia. Technologia informacyjna umożliwia odejście od nauki encyklopedycznej. Dzięki niej istnieje możliwość wykorzystywania różnych cennych zasobów internetowych, które udostępniają na swoich stronach internetowych różnorakie instytucje, takie jak na przykład Instytut Pamięci Narodowej czy Ośrodek „Pamięć i Przyszłość”. Te cenne materiały, które nauczyciele wykorzystują na lekcjach, sprawiają, że zajęcia są ciekawsze dla uczniów, zachęcają ich do pogłębiania wiedzy, a także uczą samodzielnego wyszukiwania informacji.